

Raak **nooit** bevriend met een kunstenaar

Hoe vertel je als curator aan een kunstenaar, wiens werk en persoonlijkheid je hoog acht, dat zijn laatste werk niet best is? Een dilemma waar geen damesblad je verder mee helpt. Door Ann Demeester

Het is een ruzie die ik nooit zal vergeten. De zomer van 2000. Een landerige zondagmiddag op het Vlaamse platteland. Aperitief in Café de Hoppe in Watou, een onooglijk gehucht dat in de zomermaanden wordt omgedoopt tot CultuurWalhalla. Jaarlijks vindt daar immers sinds 1980 de Poëziesomer annex het Kunstenfestival plaats. Ik was een groentje in het tentoonstellingsmakersvak, nog nauwelijks een curator te noemen, een kunstkuiken.

Onder de hoede van Jan Hoet – toenmalige directeur van het museum SMAK in Gent – ‘cureerde’ en produceerde ik er mijn eerste tentoonstelling. In De Hoppe hadden Jan Hoet en ikzelf – tot grote hilariteit van de vaste toegangers – een luidruchtige discussie over de kwaliteit van het werk van een van de deelnemende kunstenaars. Wat begon als een vriendelijke woordenwisseling werd een woordenstrijd van episch formaat waarbij ik het onderspit moest delven. Jan Hoet vond het werk van de kunstenaar in kwestie ondermaats. Dat ik dat niet zag – of weigerde te zien – had volgens alles van doen met het feit dat ik een cruciale fout had gemaakt. Ik was bevriend geraakt met de kunstenaar in kwestie. Doodzonde. Kunstenaars zijn je partners in crime, soms je ‘vriendelijke vijanden’, maar vrienden? Nee, dat nooit. Aldus Jan Hoet.

Op basis hiervan zou je kunnen vermoeden dat Hoet een uiterste zakelijke en berekende man is die niet toestaat dat private aangelegenheden vermengd worden met professionele zaken. Niets is minder waar. Jan Hoet gelooft heilig in het belang van informele relaties – hij is een brok emotie en staat bekend om zijn gepassioneerde betrokkenheid bij kunstzaken. Rumour has it bovendien dat hij

amourettes met kunstenaressen niet altijd uit de weg is gegaan. Vanwaar dan die (heilige) overtuiging dat vriendschap tussen een kunstenaar en curator/museumdirecteur een no-go zone is?

Na meer dan een decennium ervaringen in het veld, begint het me eindelijk te dagen. Vriendschap betekent vaak (het verlangen naar) grenzeloze genegenheid, onvoorwaardelijke affectie en gaat nogal eens gepaard met een neiging om de onvolkomenheden van de ander moedwillig over het hoofd te zien. Het vergt bijzonder veel moed om een bevriende kunstenaar veelvuldig te vertellen dat zijn of haar nieuwste realisatie *just not good enough* is.

Een echte vriend of vriendin hoort dat wel te doen. Omdat het werk belangrijker zou moeten zijn dan de persoonlijke gevoelens van de maker. Maar geen curatorenopleiding die je leert om dit soort gesprekken te voeren. In de *Elle* en *Linda* kun je lezen hoe je een vriendin kunt vertellen dat die verschrikkelijk hippe Marc Jacobs kaftan haar er toch echt laat uitzien als een zeekoe. Geen kunsttijdschrift dat je tips geeft over de manieren waarop je een kunstenaar wiens persoonlijkheid en werk je hoog acht, kunt laat weten dat zijn of haar meest recente werk ondermaats is. *Come to think of it*, dat is een gat in de markt: een vrouwenblad voor curatoren. Anyone?

Ann Demeester (1975) is directeur van kunstencentrum De Appel in Amsterdam. Samen met Art et Amicitiae organiseert zij op 26 mei het symposium Tot elkaar veroordeeld – Friendly enemies in de kunst. Over de complexe relatie tussen curator en kunstenaar.